

98. Tiistaina 2 päivänä lokakuuta 1990

kello 14

		Siv.
Päiväjärjestys		
Ilmoituksia		
Vaaleja:		
1) Valtiovarainvaliokunnan täden- nysvaali	3234	5) Ehdotus laiksi maksujen penni- määrien pyöristämisestä 3237 Hallituksen esitys n:o 93 Pankkivaliokunnan mietintö n:o 4 Suuren valiokunnan mietintö n:o 88
Kolmas käsittely:		6) Ehdotus laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 41 §:n muuttamisesta „ Hallituksen esitys n:o 76 Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 15 Suuren valiokunnan mietintö n:o 89
2) Ehdotus laiksi kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohte- lun tai rangaistuksen estämiseksi teh- dyn eurooppalaisen yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä yleissopimuksen soveltamisesta ..	3235	Esitellään: 7) Hallituksen esitys n:o 142 laiksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä anne- tun lain 26 §:n muuttamisesta „ 8) Hallituksen esitys n:o 150 laiksi maataloustuotannon tasapainottami- sesta annetun lain muuttamisesta „ 9) Hallituksen esitys n:o 152 laiksi ulkomaanliikenteen lastialusten kilpai- luedellytysten edistämisestä „ 10) Hallituksen esitys n:o 153 laeiksi työttömyysturvain ja työttömyyskas- salain muuttamisesta „ 11) Ed. Kohijoen ym. lakialoite n:o 60 laiksi sotilasvammalain muuttami- sesta 3239 12) Ed. Kohijoen ym. lakialoite n:o 61 laiksi rintamalisän maksamisesta ul- komaan kansalaisille 3240
Hallituksen esitys n:o 71 Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 11 Suuren valiokunnan mietintö n:o 85		
3) Ehdotus laiksi Kehitysaluerahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta	„	
Hallituksen esitys n:o 94 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 26 Suuren valiokunnan mietintö n:o 86		
4) Ehdotus asunto-olojen kehittä- misrahaston lainanottovaltuuksista vuonna 1990	„	
Hallituksen esitys n:o 91 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 27 Suuren valiokunnan mietintö n:o 87		

13) Ed. Zyskoviczin ym. lakialoite
n:o 62 laiksi leimaverolain muuttami-
sesta 3242

14) Ed. Jaakonsaaren ym. lakialoite
n:o 68 laiksi leimaverolain muuttami-
sesta 3248

15) Ed. Saapungin ym. lakialoite n:o
63 laiksi koiraverosta annetun lain 1 ja
3 §:n muuttamisesta „

16) Ed. R. Ahon ym. lakialoite n:o
64 laiksi lain, jolla kielletään pitämästä
nuoria naisia eräissä lastaus- ja pur-
kaustöissä, kumoamisesta 3249

17) Ed. Mäki-Hakolan lakialoite n:o
65 laiksi liikevaihtoverolain 9 §:n muut-
tamisesta 3250

18) Ed. Saastamoisen ym. lakialoite
n:o 66 laiksi tulo- ja varallisuusverolain
89 §:n muuttamisesta „

19) Ed. Ala-Harjan ym. lakialoite
n:o 67 laiksi kansaneläkelain 20 §:n
muuttamisesta „

20) Ed. Moilasen ym. lakialoite n:o
69 laiksi vuodelta 1991 toimitettavassa
valtionverotuksessa sovellettavista ve-
roasteikoista ja veroprosenteista 3251

Pöydällepanoa varten esi-
tellään:

21) Laki- ja talousvaliokunnan mie-
tintö n:o 16 hallituksen esityksestä
evankelis-luterilaisen kirkon eläkera-
hoitusta koskevaksi lainsäädännöksi
(HE n:o 109) „

22) Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o
21 hallituksen esityksestä laiksi kunnal-
listen viranhaltijain ja työntekijäin elä-
kelain 1 ja 12 §:n muuttamisesta (HE
n:o 116) „

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pe-
sälä.

Siv. Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi
edustajat Alaranta, Anttila, Björklund, Elo,
Hacklin, Hilpelä, Jansson, Joenpalo, Jout-
sensaari, Kanerva, Kemppainen, Korkia-
aho, Kuuskoski-Vikatmaa, P. Lahtinen,
Lindroos, Melin, Mäkelä, Mäki-Hakola,
Mörttinen, Paasio, Pekkarinen, Rantanen,
Rauramo, Ryytänen, Savela, Suominen,
Tiuri, Tähkämaa, Törnqvist ja Uitto.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed.
Kanerva.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä
päivästä sairauden vuoksi edustajat Alaran-
ta, Joenpalo, Joutsensaari ja Lindroos, vir-
katehtävien takia edustajat Hacklin ja Suo-
minen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat
Korkia-Aho, P. Lahtinen, Melin, Mäkelä,
Mäki-Hakola, Pekkarinen, Rantanen, Rau-
ramo, Ryytänen, Savela ja Särkijärvi, tästä
ja huomisesta päivästä virkatehtävien takia
ed. E. Aho, tämän kuun 5 päivään sairau-
den vuoksi ed. Kuuskoski-Vikatmaa ja yksi-
tyisasioiden takia ed. Uitto sekä 9 päivään
yksityisasioiden vuoksi ed. Törnqvist sekä 3
ja 4 päivästä yksityisasioiden takia ed.
Hacklin.

Uusi hallituksen esitys

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan,
että tasavallan presidentin kirjelmän ohella
viime syyskuun 28 päivästä on eduskunnalle
saapunut hallituksen esitys n:o 160, joka nyt
on edustajille jaettu.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Valtiovarainvaliokunnan täydennysvaali

Toinen varapuhemies: Päiväjärjes-
tyksen 1) asiana on valtiovarainvaliokunnan
täydennysvaali.

Kun täydennysvaalia varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyssä ehdokaslistassa, jonka puhemiehistö on tänään pitämässään kokouksessa tarkastanut ja hyväksynyt, on valiokunnan jäseneksi ehdotettu valittavaksi yhtä monta kuin vaalissa on valittavia, toteen vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaali on yksimielinen ja että valituksi on tullut ehdokaslistan mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan jäseneksi ed. Kääriäinen.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Ehdotus laiksi kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä yleissopimuksen soveltamisesta

Osittain kolmas, osittain ainoa käsittely
Hallituksen esitys n:o 71
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 11
Suuren valiokunnan mietintö n:o 85

Toinen varapuhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta, joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä, ja lopuksi ainoassa käsittelyssä ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvästä ehdotuksesta, joka koskee sopimuksen niiden määräysten hyväksymistä, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvä ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Ehdotus laiksi Kehitysaluerahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 94
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 26
Suuren valiokunnan mietintö n:o 86

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Ehdotus asunto-olojen kehittämisrahaston lainanottovaltuuksista vuonna 1990

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 91
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 27
Suuren valiokunnan mietintö n:o 87

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt lainanottovaltuudet voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Tämän asian ensimmäisen käsittelyn yhteydessä viime perjantaina toin esille sen, että vasemistoliiton eduskuntaryhmä pitää välttämättömänä ja tarpeellisena korottaa asunto-olojen kehittämisrahaston luotonmyöntämisvaltuutusta. Siinä yhteydessä kiinnitin huomiota eräisiin asuntopolitiikan ajankohdan ongelma-asioihin kuten mm. asunnottomuuteen, kahden asunnon loukkuun jäämiseen ongelmaan ja nopeasti kiihtyneeseen korkojen nousuun, joka on aiheuttanut asuntoliittisiä ongelmia ihmisille.

Herra puhemies! Valiokunnan mietintöön liitettyyn vastalauseeseen viitaten ehdotan, että perusteluissa lausuttaisiin seuraavaa: ”To-

deten, että korkojen äkillinen nousu ja asuntomarkkinoiden äkillinen pysähtyminen saattavat tuottaa asuntokauppaan ryhtyneelle ennalta arvaamattomia vaikeuksia, eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää asunto-olojen kehittämisrahaston käyttämisen tällaisissa tapauksissa hätälainarahastona, jolla asianomaisten talous saadaan vakaannutettua, ja antaa asiasta tarvittavat esitykset."

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Tämän asian olisi parissa minuutissa ehtinyt kyllä paikaltaankin, mutta kun matka on niin lyhyt, niin tulín tänne estradille saakka.

Herra puhemies! SMP:n eduskunta tulee mahdollisessa äänestyksessä kannattamaan ed. Laaksosen tekemää ponsiehdotusta, mutta haluaisin kuitenkin muutaman sanan siitä lausua.

Meidän edustajamme valiokunnassa, ed. Kettunen, on myös allekirjoittanut vastalauseen, johon sisältyy luettu ponsiehdotus. Siinä kiinnitetään huomiota kahteen viime aikoina merkittävästi kansalaisten keskuudessa huolta ja hätää aiheuttaneeseen seikkaan. Toinen niistä on korkojen kohoaminen, joka on vaikuttanut ihmisten rahoitusvaikeuksiin asuntomarkkinoilla, nimenomaan korkojen äkillinen nousu. Toinen seikka on se, että muutamilla kansalaisilla, jotka olivat vaihtamassa asuntoa, toinen asunto on jäänyt markkinatilanteesta johtuen käsiin ja aiheuttanut varmasti sekä unettomia öitä että myös taloudellisia tappioita.

Me siis kannatamme tätä asiaa periaatteessa ja käytännössäkin. Kuitenkin haluan ihan lyhyesti kahteen asiaan kiinnittää huomiota.

Pankit pitävät suvereenisti hallussaan yhteiskunnan rahavirtoja. Ne ovat niistä myös vastuussa yhteiskunnalle ja siitä pankkipoliitikasta, mitä ne harjoittavat. Korkojen nousu suurena, merkittävänä syynä on ollut se, että pankit ovat epäonnistuneet kasinopelissään, joka, jos yritän varovaisesti sanoa, monessakin suhteessa on varmasti kulkenut laillisuuden ja laittomuuden rajoilla.

Siis pankit ovat ensisijaisesti vastuussa korkojen noususta kasinopelinsä ansiosta, ja tästä syystä minun näkemykseni mukaan yhteiskunnan otetta pankkien valvonnassa pitää korostaa ja kehittää. Pankit ovat vastuussa yhteiskunnalle siitä politiikasta, mitä ne harjoittavat yhteiskunnan varojen hallussapitäjänä. Pankeilla on ensisijainen vastuu

ja yhteiskunnalla vastuu siitä, että tulevaisuudessa kehitellään järjestelmiä, joilla pankkien ylivaltaa pyritään saamaan kuriin ja yhteiskunnan valvontaan.

Toinen asia on kahden asunnon kysymys. Tämä ehkä saattaa jossain määrin olla elettyä elämää, koska useat ovat pystyneet myymään toisen asuntonsa, asunnonvaihdon yhteydessä heille käteen jääneen asunnon pois, toki suurillakin tappioilla.

Tämä asia on tietysti sikäli ymmärrettävä, että yhteiskunnan pitäisi hädässä olevia auttaa, mutta kuitenkin tässä on eräs asia, joka pitää myös huomioida. Ei yhteiskunta voi kovin pitkälle asettua markkinataloudesta aiheutuvien tappioiden takuumieheksi. Sekin asiassa on huomioitava ja yhteiskunnan pyrittävä muilla keinoin varmistamaan, että taloudellisen ylikuumenemisen aikana ei tämänlaisia ongelmia pääse syntymään, jota ponsilauselemassa tarkoitetaan.

Minä korostan vielä sitä, että kannatamme sitä, että hädässä olevia autetaan yhteiskunnan taholta, mutta syytä on aina tuoda myös sivuasiat ja sivuilmiöt esiin, niin kuin olen tässä lyhyesti kumpaakin asiakohtaa koskien tuonut.

Ed. Vähäkangas: Herra puhemies! Kun en saanut täyttä selvyyttä, oliko ed. Aittoniemen käyttämä puheenvuoro kannatus ed. Laaksosen puheenvuorolle, niin minä kannatan ed. Laaksosen lausumaehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Laaksosen ed. Vähäkankaan kannattamana ehdottanut, että perusteluihin otettaisiin vastalauseen mukainen lausuma.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Lainanottovaltuudet hyväksytään.

Lainanottovaltuuksien kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Lopuksi on päätettävä perusteluja koskevasta ehdotuksesta.

Äänestys ja päätös:

Mietintö "jaa", ed. Laaksosen ehdotus "ei".

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 95 jaa- ja 61 ei-ääntä; poissa 43. (Koneään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Ehdotus laiksi maksujen pennimäärien pyöristämisestä

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 93

Pankkivaliokunnan mietintö n:o 4

Suuren valiokunnan mietintö n:o 88

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

6) Ehdotus laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys n:o 76

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 15

Suuren valiokunnan mietintö n:o 89

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

laki- ja talousvaliokuntaan

7) Hallituksen esitys n:o 142 laiksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annetun lain 26 §:n muuttamisesta

maa- ja metsätalousvaliokuntaan

8) Hallituksen esitys n:o 150 laiksi maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain muuttamisesta

liikennevaliokuntaan

9) Hallituksen esitys n:o 152 laiksi ulkomaanliikenteen lastialusten kilpailuedellytysten edistämisestä

10) Hallituksen esitys n:o 153 laeiksi työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Herra puhemies! Hallitus esittää työttömyysturvan peruspäivärahaan huikeaa 3 markan tasokorotusta ensi vuoden heinäkuun alusta alkaen. Kun tähän tulee yhdistymään myös indeksikorotus, päiväraha nousee noin 113 markkaan muistaakseni.

Työttömyysturvan peruspäivärahaan on kuitenkin tehty sen viiden vuoden voimassaolon aikana ainoastaan kaksi tasokorotusta, taikka tähän mennessä on tehty yksi: 2 markkaa heinäkuun alusta, ja nyt sitten tämä toinen, ensi vuoden heinäkuun alusta: 3 markkaa. Tällä 5 markan tasokorotuksella ei

työttömyysturvan peruspäivärahaa nosteta sellaiselle tasolle, että sillä tulisi toimeen turvautumatta sosiaalitoimiston toimeentulotukeen.

Sosiaalivaliokunta on kiinnittänyt kerta toisensa jälkeen huomiota niihin ongelmiin, joita ensisijaisten sosiaaliturvaetuuksien riittämättömyys aiheuttaa niiden saajille. Se merkitsee sitä, että ihmiset joutuvat juoksemaan luukulta toiselle, hakemaan viimesijaisista toimeentuloturva sosiaalitoimistosta, koska ensisijaiset etuudet eivät yllä edes sille tasolle, jota pidetään vähimmäistoimeentulona tällä hetkellä eli toimeentulotuen tasoa. Toimeentulotuki ei suinkaan tarjoa mitään ruhtinaallista tasoa. Mutta päivärahat eivät ulotu edes tälle tasolle.

Viime viikolla, kun käytiin välikysymyskeskustelua, lukuisissa edustajien puheenvuoroissa siteerattiin eduskunnan perusturvatyöryhmän mietintöä, joka 2.6.1989 jätettiin kaikkien eduskuntaryhmien puheenjohtajille. Tämä oli poikkeuksellinen työryhmä sikäli, että siinä olivat kaikki eduskuntaryhmät mukana ja niistä asioista, joita siinä on esitetty, pääsimme yksimielisyyteen kiireellimpinä korjausta vaativina asioina. Tietysti meillä on pitemmälle menevät tavoitteet monista yksittäisistä asioista, mutta niistä asioista, joita työryhmän mietinnössä esitettiin, oltiin yksimielisiä. Niin kuin sanoin, näitä toistettiin salista viime viikolla välikysymyskeskustelun yhteydessä. Vannottiin näiden nimeen, esitettiin, että nämä ovat hyviä, näitä pitää viedä eteenpäin. Mutta mitä hallitus on tehnyt? (Eduskunnasta: Ei mitään!) — Aivan oikein, sieltä kuuluu välihuuto, että ei mitään. Se pitää suurin piirtein paikkansa. — Hyvin vähän näistä asioista, joita on todella pohdittu siellä, missä näiden asioiden kanssa on vuosia työskennelty ja tiedetään, mitkä meidän sosiaaliturvajärjestelmämme kipeimmät aukkokohdat ovat, on mennyt eteenpäin.

Työryhmä, jonka mietintö vastaa myös sosiaalivaliokunnan kannanottoja, koska sosiaalivaliokunnassa näitä asioita on käsitelty ja sosiaalivaliokunnan jäseniä oli myös työryhmän jäsenistä suurin osa, toteaa esimerkiksi työttömyysturvan osalta: ”Työttömyysturvan peruspäivärahan määrää on kiireellisesti korotettava. Ensimmäisessä vaiheessa peruspäivärahan taso on korotettava sellaiseksi, että työtön ei joudu jatkuvasti turvau-

tumaan toimeentulotukeen. Puolison tulojen vaikutus päivärahan saamiseen tulee asteittain poistaa.” Mainitsemallani yhteensä 5 markan tasokorotuksilla tämä ongelma ei poistu. Edelleen työttömät joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen.

Viime viikolla täällä hyväksyttiin kansainvälisen työjärjestön Ilon sopimus, joka pitää sisällään mm. määräykset vähimmäistyöttömyyspäivärahasta eli käytännössä meidän työttömyysturvan peruspäivärahastamme. Tässä yhteydessä totesimme, että meidän työttömyyspäivärahamme ei vastaa tuon Ilon sopimuksen asettamaa tasoa. Myös perustuslakivaliokunta ja ulkoasiainvaliokunta mietinnössään totesivat, että pitää huolehtia siitä, että peruspäivärahan taso on riittävä.

Nyt on aika huolehtia, että peruspäiväraha tulee Ilon sopimuksen edellyttämälle tasolle. Jos näin ei tehdä, varmasti heti, kun sopimus on ratifioitu, tästä tullaan kantelemaan Ilolle, ja uskonpa, että sieltä tulee vaatimus lainmuutokseen. Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun täältä on ammattiyhdistysliikkeen taholta kanneltu Ilon sopimusten rikkomisesta ja sitten niitä on jouduttu muuttamaan. Toivottavaa olisi, että uskottaisiin nämä asiat ja muutettaisiin vapaaehtoisesti, ettei tarvitsisi kanteluiden teille lähteä.

Toinen asia, johon perusturvatyöryhmän mietinnössä on kiinnitetty huomiota eli vaadittu toimenpiteitä, on siis se, että puolison tulojen vaikutus päivärahan saamiseen tulee asteittain poistaa. Tämä on todettu toiseksi kipeimmäksi kysymykseksi peruspäivärahassa. Toisen puolison tulot leikkaavat työttömäksi jääneeltä puolisolta helposti työttömyyspäivärahan kokonaan. Ansioon suhteutettua ammattiliiton työttömyyskassan jäsenen päivärahaa eivät toisen puolison tulot leikkaa, mutta työttömyysturvan peruspäivärahan toisen puolison tulot voivat leikata kokonaan. Myös tästä epäkohdasta on puhuttu niin kauan kuin laki on ollut voimassa. Tästä sosiaalivaliokunnan kanta on myös selkeästi tullut useissa mietinnöissä esille, että tarveharkinta pitää purkaa. Mutta min-käänlaista askelta tässä ei ole otettu. Sen verran maltillinen työryhmänkin esitys oli, että oltiin valmiit siihen, että asteittain tarveharkinta purettaisiin, mutta ensimmäistäkään askelta hallituksen esityksessä ei oteta.

Yksi kohta, jonka osalta voi todeta tyydytyksellä, että sosiaalivaliokunnassa vuosia

vaadittu korjaus nyt toteutetaan, on se, että työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan enimmäisraja 55 vuotta täyttäneiltä nyt poistetaan. Tähän astihan se on ollut 900 päivää, ja nyt raja poistuu. Tämä on nimenomaan sosiaalivaliokunnan vaatimuksesta vihdoin toteutettu. Ainoa, mihin voi esittää tyytymättömyytensä, on se, että täytyy vuosikausia toistaa samat vaatimukset ennen kuin päästään lainmuutoksiin ja sosiaalivaliokunta itse ei ole valmis tekemään muutoksia silloin, kun se havaitsee kipeimmät epähkohdat.

Toivon kuitenkin, että nyt, kun lakiesitys tulee sosiaalivaliokunnan käsittelyyn, ensinnäkin peruspäivärahan määrään tehdään kunnollinen tasokorotus ja sen lisäksi tarveharkinta puretaan taikka edes tehdään asteittainen purkaminen. Tulemme esittämään sen purkamista kokonaan. Myös lapsikorotusten määrää tulee korottaa. Hallitushan ei esitä niihin mitään korotuksia. Myös lakiesitykseen on nyt kirjattu ulos erilaiset tulorajat, jotka koskevat peruspäivärahan tarveharkintaa, osa-aikatyötä tekevän työttömyyspäivärahan saamista jne. Nämä on kirjoitettu nyt tämän hetken indeksitason mukaan. Kaikki pykälät on kirjoitettu uudestaan, mutta mihinkään ei ole tehty tasokorotusta. Myös tämä olisi ollut tässä vaiheessa tarpeellinen toimi, jolla olisi helpotettu paitsi peruspäivärahan tarveharkintaa myös osa-aikatyöntekijöiden työttömyysturvaa, koska siinä edelleen on ongelmia.

Viime päivinä lehdistä on saatu lukea esimerkiksi, että Tampella lomauttaa 700 työntekijää, Valkeakoskella 233 työntekijää menettää työpaikkansa, Mäntän sellutehdasta ollaan lopettamassa. Nämä ovat uutisia vain meidän oman piirimme alueelta. Vastaavanlaisia voidaan varmasti lukea eri puolilta Suomea. Nyt on edessä siis työttömyyden kasvu. Tärkeintä tietysti olisi, että voisimme saada aikaan sellaisia toimenpiteitä, että työttömyys ei kasva. Mutta kun nytkin on kuitenkin jo noin 100 000 työtöntä erittäin tärkeää on se, että työttömyysturva tehdään aukottomaksi ja työttömyysturva kattaa työttömän toimeentulon työttömyysaikana.

Ed. Kanerva merkitään läsnä olevaksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

11) Ed. Kohjoen ym. lakialoite n:o 60 laiksi sotilasvammalain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Kohijoki: Herra puhemies! Vaikeavammaisten sotainvalidien selviytyminen kotiloissa edellyttää yleensä runsaasti tukea lähiomaiselta. Käytännössä tämä hoitotyö on jäänyt lähes yksinomaan sotainvalidien puolisoiden vastuulle. Moni heistä on joutunut jäämään kotiin pois työelämästä hoitamaan sotavammaista miestänsä. Tehdessään palkatonta hoitotyötä kotona ovat sotavammaisten puoliset samalla jääneet vaille kohtuullista työeläketurvaa. Erityisesti vaikeimmin vammaisten sotainvalidien kuten sotasotokien ja selkäydinvammaisten aviopuolisot ovat usein joutuneet hoitamaan vuosikymmeniäkin miestänsä kotona. Näissä tapauksissa on vaimon toimeentulo ollut pääasiassa miehen saaman sotilasvammakorvauksen ja kansaneläkkeen varassa. Sotavammaisen vihdoin kuollessa leskien toimeentulo näissä tapauksissa putoaa jyrkästi.

Myös rintamaveteraaniain neuvottelukunta on kiinnittänyt asiaan huomiota, kun se on arvioinut, että työelämästä kymmenen vuotta poissa olleen ja samalta ajalta työeläketurvansa menettäneen puolison työeläke olisi nettomäärältään noin 800 markkaa pienempi kuukaudessa, kuin jos hän olisi ollut vastaavana aikana työssä ja saanut vähimmäispalkkaa. Tämän vuoksi työeläketurvamenetys olisi edes osittain kompensoitava myöntämällä noin 800 markan korotus huoltoeläkkeeseen kuukaudessa. Korotusta vastaisi täyden huoltoeläkkeen korottaminen 35 prosentilla. Nyt eduskunnalle esiteltävänä oleva lakiehdotus on tehty sotilasvammalain

muuttamiseksi. Toivon hartaasti, että se tulisi joutuisasti käsiteltyä ja pian myös hyväksyttyä, ennen kuin kaikki on myöhäistä, koska tässäkin tapauksessa ne henkilöt, joita laki koskee, ovat jo varsin iäkkäitä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

12) Ed. Kohijoen ym. lakialoite n:o 61 laiksi rintamalisän maksamisesta ulkomaan kansalaisille

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Kohijoki: Herra puhemies! Eduskunnalle esiteltävänä on nyt ehdotus laiksi rintamalisän maksamiseksi ulkomaan kansalaiselle. Tämä asia kuuluu myös niihin veteraaniasioihin, jotka olisi tullut hoitaa jo ajat sitten ja kunniallisesti.

Rintamalisää maksetaan eläkkeensaajalle, jolla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- ja rintama- tai veteraanitunnus. Säännösten mukaan mainittu tunnus voidaan myöntää vain henkilölle, joka sotien 1939 — 1945 aikana on osallistunut taisteluihin Suomen kansalaisena tai on nyt Suomen kansalainen. Rintamasotilastunnusta ja rintamalisää nykyisten säännösten mukaan eivät siis voi saada ulkomaalaiset vapaaehtoiset, jotka sotien aikana taistelivat puolustusvoimiemme joukoissa, kuten esimerkiksi ruotsalaiset, tanskalaiset, virolaiset, inkeriläiset ja myös jopa valtamerten takaa vapaaehtoisina tulleet auttajamme. Kaikkien ja kaikkialta silloin tulleiden vapaaehtoisten panos oli hyvin merkittävä.

Erikseen on mainittava — olen sen maininnut lakiehdotuksen perusteluissakin — että esimerkiksi ruotsalaiset vapaaehtoiset kantoivat raskaan rintamavastuun talvisodan aikana Sallan rintamaosalla vapauttaen sieltä

suomalaisia joukkoja ratkaisutaisteluihin muualle. Myös jatkosotaan osallistui ruotsinmaalaisia vapaaehtoisina runsaasti. Heidän lisäksi hyvin merkittävän panoksen jatkosodassa antoivat yli 2 500 virolaista, jotka palvelivat jalkaväkirykmentti 200:ssa, sekä lähes 1 000 heimopataljoonassa taistellutta inkeriläistä. Monet eri maista tulleista vapaaehtoisista taistelijoista ja auttajistamme kaatuivat ja haavoittuivat.

Inkeriläisistä ja virolaisista vapaaehtoisista on erikseen mainittava, että syksyllä 1944 jatkosodan loppuvaiheessa hyvin monet heistä näkivät ainoaksi vaihtoehdoksi siirtyä pakolaisina Ruotsiin. Osa palasi vapaaehtoisesti kotiseuduilleen ja osa jouduttiin Suomesta täällä silloin olleen valvontakomission määräyksestä palauttamaan Neuvostoliittoon.

Herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Viime kesäkuussa sain keskustella erään virolaisen aseveljen kanssa täällä Suomessa. Hän oli osallistunut jatkosotaan vapaaehtoisena Suomen puolustusvoimien joukoissa. Hän oli yksi niistä, joita valvontakomission määräyksestä Suomen oli palautettava Neuvostoliittoon jatkosodan jälkeen. Hän kertoi mm., mikä oli siellä hänen osansa. Hän oli joutunut kärsimään 12 vuoden kovennetun vankeusrangaistuksen sen takia, että oli ollut Suomen auttajana. Hän tiesi ja kertoi monien virolaisten menehtyneen silloisissa Neuvostoliiton rangaistuslaitoksissa. Kun kävin saman virolaisen aseveljen kanssa viime kesänä eräällä suomalaisella sankarihaudalla hänen toivomuksestaan, hän sanoi mm. — hän tuntui tietävän menetyksemme sotien ajalta — että ”te suomalaiset olette joutuneet maksamaan vapaudestanne kovan hinnan, mutta teillä on vapaus”. Hän jatkoi: ”Me virolaiset menetimme enemmän. Me menetimme yli 200 000 virolaista teloitettuina, pakkosiirrettyinä, kadonneina ja lisäksi me menetimme vapautemme.” Näin siis tuo virolainen vapaaehtoinen aseveli.

Kovin harva Suomen puolesta taistelleista ulkomaalaisista vapaaehtoisista on saanut osakseen kiitosta maamme puolesta tekemistään uhrauksista. Monille se päinvastoin sodanjälkeisinä vuosina on merkinnyt suuria vaikeuksia.

Rintamalisän myöntäminen myös ulkomaalaisille voitaisiin helpoiten toteuttaa ottamalla käyttöön vapaaehtoistunnus. Va-

paaehtoistunnus ja tammenlehvä saattaisi monille ulkomaalaisille vallan hyvin riittää. Tuskin kaikki edes anoisivat sitä vähäistä rintamalisää maksettavaksi.

Vapaaehtoistunnus voitaisiin myöntää selaiselle rintamasotilaalle ja rintamapalvelukseen osallistuneelle henkilölle, joka ei ole Suomen kansalainen. Sota-arkistossa on lähes täydelliset tiedot esimerkiksi jatkosodan aikana puolustusvoimissa palvelleista inkeriläisistä ja virolaisista. Silloin sen selvittäminen, ketkä ulkomaalaisista vapaaehtoisista osallistumalla taistelutoimintaan olisivat oikeutettuja rintamalisään, ei muodostuisi vaikeaksi.

Kun vapaaehtoisia ulkomaalaisia on elos-
sa enää ilmeisesti korkeintaan muutama tuhat, tällaisen lakiehdotuksessa esitetyn ratkaisun esteenä eivät voi olla myöskään taloudelliset seikat. Sotien päättymisestäkin on kulunut jo yli 45 vuotta. Sen takia olisi korkea aika antaa Suomen valtiovallan konkreettinen tunnustus niille ulkomaalaisille, jotka vapaaehtoisesti taistelivat maamme puolesta.

Toki toivon, että myös tämä lakiehdotus käsiteltäisiin nopeasti ja myönteisesti lakiehdotuksessa esitetyn mukaisesti.

Ed. Moilanen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Lakialoitteissa n:ot 60 ja 61 käsitellyt asiat ovat tärkeitä veteraaniasioitten hoitamista koskevia aloitteita. Nurinkurista vain on se, että aloitteen tekee hallituspuolueen edustaja ja olettaa asian tulevan tällä lailla hoidetuksi, kun hallituspuolueet voisivat aivan hyvin hoitaa koko veteraaniasian kuntoon, niin kuin olisi pitänyt tehdä jo ajat sitten.

Aloite on tärkeä sinänsä, mutta jokainen tietää, että nyt eivät enää aloitteet pelkästään riitä, vaan aloitteitten pitäisi johtaa muuhun kuin siihen, että ne läpihuutojuttuna menevät ohi. Niitten pitäisi mennä läpi. Tätä nyt toivotaan hallituspuolueilta, että todella tekevät muutakin kuin kosmetiikkaa.

Ed. Wasz-Höckert (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Vasta viimeiset hallitukset ovat muistaneet meitä veteraaneja. Tässäkin talossa meitä on vain muutama enää jäljellä. Aika turhaa on opposition nyt lähteä moittimaan hallitusta, koska tämä on tehnyt enemmän kuin tehtiin siihen aikaan,

kun moni teistä oli Suomen hallituksessa, 50-, 60-, 70-luvulla. Lopultakin tämä asia rupeaa järjestymään, se tapahtuu hitaassa tempossa, ja viime vuonnahan lisäbudjetissa tuli rahaa juuri näitä asioita varten.

Ehdottomasti kuntoutusmäärärahat ja jopa tämä pieni symbolinen veteraanilisä tulee kyllä hoitaa. Tämä ei ole kritiikkiä hallitusta kohtaan, mutta tämä on mielenosoitus eräässä mielessä.

Ed. Kohijoki (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tätä asiaa on turha yrittää politisoida. Jos sellaisen puheenvuoron käyttänyt olisi vaivautunut lukemaan allekirjoittajat, jotka ovat allekirjoittaneet tämän lakiehdotuksen, olisi havainnut, että täällä on eri eduskuntaryhmistä kansanedustajia, useasta ryhmästä.

Ed. Väänänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä on varsinkin ed. Wasz-Höckert todennut, että edelliset hallitukset eivät ole hoitaneet veteraanien ja rintamamiesten asioita riittävästi kuntoon, haluaisin todeta, että rintamamiehet vielä 50- ja 60-luvulla olivat yhteiskunnan täyttä työvoimaa ja vasta nyt 80- ja 90-luvulla on tullut aika, jolloin he enenevästi sairastavat ja enenevästi ovat myös tuen tarpeessa. Näin ollen on ymmärrettävää, että tässä vaiheessa tulee tukea erityisesti nostaa, juuri tässä vaiheessa, jolloin he alkavat olla iäkkäitä ja ovat erilaisten tukitoimenpiteiden tarpeessa.

Ed. Moilanen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Aivan kuten hallituspuolueen edustaja totesi, ongelma on se, että asia on hoidettu liian hitaassa tempossa ja meillä ei enää ole kovin paljon aikaa hoitaa. Eli nyt on tekojen aika eikä pelkästään puheitten. Se, että tähän lakialoitteeseen on saatu eri ryhmien edustajien allekirjoituksia, osoittaa sen, että hallitus saisi jopa opposition tuen näille asioille, ja sitä suuremmalla syyllä hallituksella on hyvät edellytykset hoitaa se kuntoon, kun vain poliittista tahtoa riittää.

Ed. Wasz-Höckert (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aikaisemmissa hallituksissa, silloin kun keskustapuolue pitkään on ollut mukana, on pantu alulle nämä asiat. Niitä on kyllä hoidettu. Aivan niin kuin ed. Väänänen sanoo, silloin meidän

ikäluokkamme olivat vielä työssä. Mutta voin toisaalta todeta, että myös ne veteraanit, jotka eivät tulleet kuolleina tai haavoittuneina rintamilta, jokainen heistä, olisi ollut jo työelämässäänkin tällaisen kuntoutuksen tarpeessa.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! En väheksy mitenkään ulkomaan kansalaisten osallistumista sotiimme. Osa heistä kai taisteli, osa ei. Näinhän on tietysti aina. Mutta kyllä pidän ed. Kohijoen edellistä aloitetta, mitä hän kävi esittelemässä, huomattavasti parempana. Tämä, mitä hän nyt esittää, on sitä tyypillistä kokoomuslaista systeemiä: Omat kansalaiset unohdetaan, myös muut kuin veteraanit, vähätuloiset kansalaiset, niin kuin on mm. kansaneläkeuudistuksen yhteydessä nähty. Sen sijaan kiinnitetään huomiota ulkomaille annettavaan apuun, vaikka Suomessa itsellä on vielä paljon tekemistä. Huomaatan vain siitä, että oppositio on jättänyt täällä hiljattain, viime viikolla, aloitteen veteraanien 4 500 markan eläkettä koskien. Siihen on satsattava rahaa eikä käännettävä katseita ulkomaille.

Vasta tämän hallituksen aikana veteraanit tulevat saamaan toki kolminkertaiseksi ylimääräisen rintamamieslisän. Se on vasta tämän hallituksen aikaisia saavutuksia, se on myönnettävä. Minä henkilökohtaisesti en tiedä, onko minun aloitteeni ed. Kohijoen papereissa. Jos se siellä on, niin se on tapahtunut erehdyksessä, ja sen voi vetää sieltä pois siinä mielessä, että minä katson, että meillä on tekemistä omien veteraanien, omien kansalaisten suhteen. Meidän ei kannata viljelysmaata lisää laajentaa, kun ei ole siemeniä senkään kylvämiseen, mitä on tällä hetkellä, näin vähän kuvaannollisesti sanoen. Tämä on minun henkilökohtainen näkemykseni. Ryhmä voi olla eri mieltä. (Ed. Järvenpää: Tuli selväksi!) — Niin, tuli selväksi. Minä voin varmasti lopettaa asian.

Ed. Kohijoki: Herra puhemies! Äsken puhuja tuskin kuunteli puheenvuoroni sitä osaa, jossa totesin, että monille ulkomaalaisille vapaaehtoisille, joista tässä on kysymys, varmasti riittäisi pelkkä vapaaehtoistunnus ja tammenlehvä. (Ed. Aittoniemi: Lähetetään ne!) Kovin harva heistä voisi anoa sitä pientä rintamalisää, jonka suuruus on 189 markan paikkeilla kuukaudessa. Tus-

kin he sitä anoisivat, mutta tuo tunnustus uskoakseni heistä pääosalle riittäisi, joten tässä ei voi olla kysymys sellaisesta, mitä äsken puhuja tarkoitti, suurten apujen antamisesta muualle. Sen takia me täällä nyt olemme koolla itse päättämässä näistä asioista, että meillä on ollut auttajia eikä meidän päätöksiämme mitätöidä Moskovassa.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Ihan lyhyesti. Jos kokoomuksen taholta kuuluu noin vakuuttavaa ja yhteiskunnallisesti kellosta ajattelua silloin, kun puhutaan suomalaisista köyhistä ihmisistä ja suomalaisista veteraaneista, niin se on todella hienoa kuuluttavaa. Siihen minä voin yhtyä. On kovin ironista, että silloin, kun puhutaan omista, ei ole sama ääni kellossa kuin on silloin, jos puhutaan ulkomaan kansalaisista, joille tietysti riittää tunnustuskin. Tunnustus voidaan antaa, enkä minä väheksy heidän palveluksiaan Suomen kansalle. Mutta peruskysymys on se, minkä olen esittänyt.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

13) Ed. Zyskowiezin ym. lakialoite n:o 62 laiksi leimaverolain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 14) asiasta.

Keskustelu:

Ed. Zyskowiez: Arvoisa herra puhemies! Torstaina 7 päivänä lokakuuta 1982 eli lähes kymmenen vuotta sitten esitin valtio-neuvoston kyselytunnilla seuraavan suullisen kysymyksen: "Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin asuntokaupan yhteydessä maksettavan leimaveron poistamiseksi ns. ensiasunnon ostajilta?" Tähän silloinen ministeri

Laine vastasi asiallisesti ottaen, että hallitus ei aio.

Tuon ajankohdan jälkeen kokoomus on toistuvasti eri tavoin vaatinut ensiasunnon leimaveron poistamista. Viime aikoina on vaatimuksemme saanut yhä laajempaa tukea sekä hallituskumppaniemme että myös eduskunnan opposition piiristä. Olemme kokoomuksessa tyytyväisiä siihen, että hallituspuolueiden eduskuntaryhmät ovat voineet sopia tämän uudistuksen toteuttamisesta ja että hallitus lähiaikoina antaa eduskunnalle esityksen, jolla ensiasunnon kauppojen leimavero nuorten osalta poistetaan.

Nuorten ensiasunnon hankkijoiden aseman parantamiseksi tarvitaan toki paljon muitakin toimenpiteitä, mutta ensiasunnon leimaveron poistaminen, joka yksin ei paljon tilannetta ratkaise, on kuitenkin hyvin myönteinen. On hyvin myönteistä, että tässä pitkään esillä olleessa asiassa päästään vihdoinkin tänä vuonna Holkerin hallituksen aikana eteenpäin.

Ed. Seppänen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Minä vähän hämmästelen tätä tilannetta, että ed. Zyskowicz sanoi Holkerin hallituksen antavan lähiaikoina tästä esityksen. Mihin vielä ed. Zyskowiczin lakialoitetta tarvitaan, jos kerran hallitus antaa tästä lakiesityksen? Minusta tämä koko esitys näyttää vähän propagandistiselta juuri mainitusta syystä ja erityisesti siitä syystä, että viime vuonna, kun tästä asiasta täällä äänestettiin, ed. Zyskowicz oli saman sisältöisen lakialoitteen hylkäämisen kannalla. Meillä oli täällä salissa ed. Gustafssonin nimissä saman sisältöinen ehdotus, jossa olisi annettu ensiasunnon ostajille leimavero anteeksi, mutta silloin täällä suuressa salissa tosin myös ed. Gustafsson, mutta ainakin ed. Zyskowicz äänesti tämän lakialoitteen hylkäämisen puolesta.

Mistä nyt tulee tämä into tehdä, ed. Zyskowicz, oma lakialoite, jos hallitus antaa esityksen? Sen, että äänestitte tätä lakialoitetta vastaan viime kerralla, minä ymmärrän, jos lähditte siitä, että hallitus antaa esityksiä ja vasta se ratkaisee tämän asian. Mutta nyt jos hallitus joka tapauksessa antaa esityksen, niin miksi ed. Zyskowicz tekee aloitteen? Mihin sitä tarvitaan muuhun kuin propagandan tekoon? Minä haluan tässä propaganda-tilaisuudessa muistuttaa ed. Zyskowiczin ää-

nestäneen sen sisältöistä lakialoitetta vastaan.

Ed. Zyskowicz (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ed. Seppäsen kysymykseen on hyvin yksinkertainen vastaus, kun hän kysyi, mihin tätä lakialoitetta tarvitaan, kun hallitus kuitenkin antaa tästä esityksen. Ed. Seppänen, tämä lakialoite on tehty ennen kuin hallituksen piirissä syntyi yhteisymmärrys tällaisen lakiesityksen antamisesta. Tämä lakialoite on tehty vauhdittamaan yhteisymmärryksen syntymistä hallituspuolueiden eduskuntaryhmien piirissä tästä asiasta.

Kuten ed. Seppänen hyvin tietää, kokoomus ei onnistunut budjettiriihessä saamaan läpi tätä tavoitettaan, siis ensiasunnon leimaveron poistamista nuorten kohdalla. Kuten puheenvuorossani sanoin, olemme iloisia siitä, että eduskunnassa hallituspuolueiden eduskuntaryhmät ovat voineet tällaisesta uudistuksesta sopia ja että hallitus tulee antamaan lähiaikoina tämän mukaisen esityksen eduskunnalle.

Ed. Sasi (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Muistan varsin hyvin eduskunnassa vuosi sitten käydyn keskustelun, jolloin myös tästä asiasta äänestettiin. Silloin ed. Seppänen väitti, että Holkerin hallituksen aikana koskaan ei tulla ensiasunnon leimaveroa poistamaan. Tuolloin itse käytin puheenvuoron, jossa totesin, että asia oli tuolloin toimikunnan selvittettävänä, ja tuon toimikunnan työ päättyi viime keväänä.

Nyt tullaan näkemään tänä syksynä se tapahtuma, että ensiasunnon ostajilta leimavero tullaan poistamaan, minkä jälkeen tulee todistetuksi se, että ed. Seppänen oli vuosi sitten täysin väärässä. (Ed. Zyskowicz: Silloinkin!)

Ed. Seppänen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! En muista tällaista keskustelua, mutta sen kyllä myönnän, että tuntuu epätodennäköiseltä, että Holkerin hallitus tekee joitakin sellaisia esityksiä, jotka hyödyttävät tavallisia ihmisiä, erityisesti asunontarvitsijoita. Tämä hallitushan ei ole ollut mikään asunontarvitsijoiden hallitus, vaan asuntopulahallitus.

Ed. Zyskowiczille haluaisin tässä yhteydessä huomauttaa, että lakialoite oli tehtynä jo ennen ed. Zyskowiczin aloitetta. Minä olin

tehnyt sellaisen lakialoitteen, joka on mennyt salista eteenpäin ja jossa on ehdotettu leimaveron poistamista. Eli senkään takia ei välttämättä olisi tarvittu ed. Zyskoviczin aloitetta että kansanedustaja-aloitetta ei olisi ollut valmiina reservissä vauhdittamassa tätä asiaa. Olisin toivonut, että ed. Zyskowicz olisi siinä tilaisuudessa, joka myös oli paljon ennen kuin hallitus ilmoitti antavansa tällaisen lakiesityksen, lähtenyt tukemaan ja kannattanut tätä esitystä.

Edelleenkin olen sitä mieltä, että ed. Zyskowicz on tässä vain propaganda-asialla. Jos hänellä olisi ollut tahtoa, niin hän olisi voinut tulla minun aloitteeni taakse.

Ed. Rinne (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Eihän tässä muusta ollut kysymys kuin siitä, että SDP:n eduskuntaryhmä ryhtyi käyttämään kansanvaltaa raakana niin kuin lohikalaa ja hallitus tietysti raivostui suunnattomasti tästä menettelystä, mutta vallan makeus on niin suuri, että mieluummin annettiin tässä periksi kuin olisi luovuttu raitahousuista. Valtahan on sellainen, että esimerkiksi mies saattaa vallan hyvin menettää mielenkiintonsa tuliliemiin, jopa naiseen, mutta yhteen se ei menetä koskaan, nimittäin valtaan.

Ed. Zyskowicz (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ed. Seppäselle totean vain lopuksi, että meidän voimme, ed. Seppänen, yhdessä iloita siitä, että se hanke, jota molemmat olemme lakialoitteillamme pyrkineet vauhdittamaan, ed. Seppänen omallaan ja minä omallani, eli ensiasunnon leimaveron poistaminen nuorilta ensiasunnon ostajilta, on tänä syksynä Harri Holkerin hallituksen aikana viimein toteutumassa.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Kun täällä on puhuttu muutamassa puheenvuorossa puuta ja heinää, niin tulini oikein taas tänne korokkeelle esittämään, kuinka asia todellisuudessa on.

Sen jälkeen kun SMP oli sekoittanut poliittisen korttipakan budjettiriihessä, tynkähallitus tuli synnintuntoon ja aloitti toiminnan, jonka ansiosta toki kotihoidon tuen suuntaan, ensiasunnon ostajien leimaveron suuntaan ja hyvin vähäisesti kansaneläkeläisten suuntaan saadaan tiettyjä etuja. Näin todennäköisesti on. Sen sijaan neljäs kysy-

mys, puhuminen posteista, tuossa tynkähallituksen kannanotossa on täyttä huuhaata.

Mitä tulee itse asiaan, on todettava, ei mitään propagandaa esittämällä, että nyt käsittelyssä olevia esityksiä, jotka eivät sellaisinaan tietysti mene läpi, hallitushan tulee kai antamaan oman esityksensä, ei olisi tässä hallituksessa ja tässä eduskunnassa viety eteenpäin, ellei SMP:n selkäranka olisi budjettiriihessä kestänyt ja se olisi sekoittanut korttipakkaa. Sen paremmin ensiasunnon ostajat, kotihoidon tukea saavat kuin kansaneläkeläisetkään eivät olisi saaneet sitäkään vähää, jos ei Suomen maaseudun puolue olisi tehnyt omia johtopäätöksiään tämän hallituksen kanssa yhteistyössä olosta. (Ed. Vähänäkki: Kaikki on nyt hyvin!) — Sen jälkeen tuli, ed. Vähänäkki, hirmuinen synnintunto, jopa hirmuinen hätäkin siitä, kuinka käy poliittisten pisteiden, ja nyt tehdyt aloitteet, jotka ovat ed. Zyskoviczin ja ed. Jaakonsaaren, ovat vain sellaisia pikkuhaaveja, joilla yritetään saada pieniä irtopisteitä tästä isosta haavista. Näinhän asia tietysti on, mutta näin me täällä kaikki muutkin teemme. Ei siinä mitään pahaa ole.

Sen verran sanon vielä näistä kahdesta aloitteesta, edustajien Zyskoviczin ja Jaakonsaaren, että ed. Zyskoviczin aloite on minun mielestäni huono. Se on sekava ja tulkinnanvarainen. Sen sijaan ed. Jaakonsaaren tekemä aloite on selkeä, ja minun mielestäni siinä ei kovin paljon ole ylimääräisiä portteja, jotka aiheuttaisivat lain tulkintavaikeuksia. Mutta nämähän eivät tule menemään läpi, vaan tietenkin hallituksen esitys, kun tynkähallitus sitten aikanaan tekee esityksen, ellei se sitten vetäydy siitä, koska tässä hallituksessa ei ole ollut puheisiin luottamista aikaisemminkaan, ei edes kirjallisiin sopimuksiin, saati sitten puheisiin.

Ihan lyhyesti voisin vielä sanoa, kun tämä asia tuli selvitettyksi, kenen ansiota ovat nämä asiat, joista nyt puhutaan. Totean myös sen, että ensiasunnon ostajien osalta olisi tietysti syytä ajatella myös, niin kuin jommassakummassa aloitteessa mainitaan, lainaa koskevan leimaveron poistamista. Leimavero on merkittävä kustannuserä suuressa lainassa, samoin siihen liittyvät valtiolle tulevat kustannukset. Tältä osin voitaisiin myös ajatella, että asiaan saataisiin korjausta, ja siinä olisi edustajien Zyskoviczin ja Jaakonsaaren hyvä astua esille, sillä hallitus-

han hoitaa kyllä tämän asian, mistä nyt puhutaan.

Ed. Jaakonsaari: Arvoisa puhemies! On tarpeetonta kiistellä tämän asian isyysoikeudesta. Eikö tunneta kerrankin, sekä oppositio että hallitus, yhdessä työn iloa siitä, että tämä asia etenee: Meillä on hyvä hallitus ja oikeastaan niin hyvä oppositio, että sitä ei kannata vaihtaa. Nimittäin tämän asian idea on se, että tämä sopii hallitusohjelman kehukseen. Siinä on ajateltu, että leimavero poistetaan. Valitettavasti hallitus ei tuonut tätä esitystä. Ilmeisesti hallitus koki, että tämä on vaatimaton reformi asuntopolitiikassa.

Ensiasunnon hankkimisen tukeminen on asetettu talouspoliittiseksi tavoitteeksi ja sitä varten on luotu asp-järjestelmä. Nyt on käynyt niin, että valitettavasti asp-tallettajat joutuvat ikään kuin maksamaan tukensa takaisin leimaveron yhteydessä, ja sen takia on yksinkertaista ja tarpeellista, että leimavero ensiasunnon ostajan osalta poistetaan.

Mitä tulee menettelytapoihin, niin minusta on erinomainen asia, että hallituspuolueiden eduskuntaryhmät, joita aina hiiriksi sanotaan, ovat joskus tiikereitä ja korostavat hallitusohjelmaa ja jopa korjaavat hallitusohjelmaa vaalikausien aikana, jotka ovat pitkiä nykyään. Meillä on tullut maan tavaksi, että hallitukset istuvat koko vaalikauden. Sillä on hyvät puolensa. Se on itse asiassa poliittisen vakauden kannalta hyvä asia, mutta se ei saa johtaa siihen, että hallituspuolueiden eduskuntaryhmät neljän vuoden ajan ikään kuin katseella seuraavat, mitä hallitus tekee.

Tämän takia on hyvä asia, että hallituspuolueiden eduskuntaryhmät ovat tärkeistä asioista, puolisoeläkkeiden lisäosakohtelusta, postitoimipaikkojen uudelleentarkastamisesta ja tästä leimaveron poistamisesta päässeet yhteisymmärrykseen. Minusta olemme omalta osaltamme yhden valoisan säkeen kirjoittaneet parlamentarismen historiaan. Tämä on merkittävä ja tärkeä asia.

Ed. Almgren: Arvoisa puhemies! Iki-vanha totuus on, että kun oppositio tulee valtaan, se tekee kaikkea sitä, mitä vastaan se on aikaisemmin taistellut. Lisäisin tähän, että onneksi, sillä millaisia mullistuksia yhteiskunnassa muutoin olisikaan.

Herra puhemies! Ed. Zyskiewicz viittasi puheenvuoroon, jonka hän on käyttänyt noin kymmenen vuotta sitten. Olen muistavani tuon hänen kyselynsä silloin sen tähden, että itse kiinnitin samaan asiaan huomiota. Mutta muistan myös sen, kuinka paljon vaivaa silloinen valtiovarainministeri käytti osoittaakseen, että tämä on mahdoton asia. Hän kertoi, että hallitus ei voi mennä luuraamaan, missä itse kukin asuu eikä voi selvittää sitä, mikä on ensiasunto. Tällainen oli silloisen valtiovarainministerin todistelun kulku. Minä en sitä kyllä uskonut. Nyt olemme nähneet sen tosiasian, johon ed. Jaakonsaari viittasi. Yhdessä aamupäivässä hallituspuolueiden eduskuntaryhmät selvittivät asian, jolle valtiovarainministeri kymmenen vuotta sitten ei näyttänyt mitään vihreätä valoa. Näin pitää parlamentarismen toimia. Hyvä, että hallituspuolueiden eduskuntaryhmissä on viisaita ihmisiä.

Mutta, edustajat Zyskiewicz ja Jaakonsaari, teidän olisi pitänyt näitä aloitteita tehdesänne liittää siihen pankin velkakirjojen leimavero. Se on nuorillepareille, nuorille ihmisille, ensiasunnon hankkijoille, aivan yhtä hankala asia kuin asunnon ostamisen leimavero.

Ed. Sasi: Herra puhemies! Hallituksessa on varmasti koko ajan ollut hyvää tahtoa siihen suuntaan, että ensiasunnon leimaverottaminen poistettaisiin kokonaisuudessaan. Asiaan toki kuitenkin liittyy teknisiä ongelmia, joita se toimikuntakin toi esille, joka tätä asiaa pohti. Esimerkkeinä niistä voidaan mainita, että on suhteellisen vaikeata kontrolloida, koska ei ole rekistereitä olemassa, onko kyseessä todellakin henkilön ensimmäinen asunto varsinkin, jos on iäkkäämpi henkilö kyseessä.

Toinen ongelma on myös, että kun asunto hankintaan vakituiseksi asunnoksi ja leimavero joudutaan maksamaan siinä vaiheessa, kun asuntoon ei ole välttämättä vielä edes muutettu, on jossain määrin vaikea selvittää tulevaisuuden tapahtumia. Mutta sanoisin, että tämä on kuitenkin tekniikkaa. Nämä ongelmat ovat enemmän tai vähemmän tyydyttävällä tavalla ratkaistavissa, ja siinä suhteessa voidaan todeta, että tällaisen säädösten luominen ei ole mahdotonta, vaikka se vaikeata olisikin.

Herra puhemies! Voidaan kysyä, onko

ylipäättänsä asumisen ja asunnon oston leimaverottaminen tarkoituksenmukaista. Mielestäni tähän voidaan vastata, että ei ole. Ensinnäkin voidaan kysyä, mitä mieltä on siinä, että kun asunto siirtyy toiseen omistukseen, tässä yhteydessä valtio menee rahastamaan. Toinen asia on, onko sosiaalisesti tarkoituksenmukaista verottaa henkilöä silloin, kun suoritetaan välttämätön asumiseen liittyvä hankinta, kun kustannukset muutenkin ovat poikkeuksellisen suuria. Voidaan sanoa: ei ole. Tämän vuoksi olisikin syytä harkita laajemminkin sitä, että asunnon ostoon liittyvä leimaverottaminen poistettaisiin. Olenkin sitä mieltä, että yksi ajankohta, jona tämä voitaisiin toteuttaa, on se, kun liikevaihtoveron pohjaa kenties laajennetaan rakentamiseen asti.

Herra puhemies! Haluan vielä todeta sen, että ensimmäinen lakialoite, joka tästä asiasta on tehty, on ed. Puolanteen kokoomuksen ryhmäaloite, joka tehtiin vuonna 1984, lakialoite n:o 76. Eduskunnan tietopalvelu tänään tarkisti, että ainakaan kymmeneen vuoteen sitä ennen kukaan ei ole tehnyt ensiasunnon leimaveron poistamisesta lakialoitetta.

Ed. P. Leppänen: Arvoisa puhemies! Kyllä mielelläni tukisin Liisa Jaakonsaaren lakialoitetta, koska jos hallituksen lakiesitys tulee pohjaksi, niin yleensä siinä on hyvin paljon tulkinnanvaraisuuksia ja useasti myöskin sitä, että otetaan toisella kädellä pois, kun toisella annetaan. Nähtävästi tässä tapauksessa ei ole sitä vaaraa, mutta se on tulkinnanvarainen. Hallitus tietysti katsoo, että heillä pitää olla narut, joilla ohjata tätä yhteiskuntaa, eikä eduskunnalla, koska täällä ei yleensä hallituksen esityksiä kovin paljon pystytty muuttamaan, kun ryhmäkuri on niin kova.

Näistä pienistä murenista, joita tässä nyt sitten on jaettu eri kansalaisryhmille, ed. Aittoniemi jätti mm. mainitsematta opiskelijat. Viime viikolla opiskelijaryhmiltä paloi päreet. He ovat köyhyysloukussa tänä päivänä. Mutta hallituspuolueet eivät ole kiinnittäneet tähän asiaan huomiota. Eikä näytä tänäkään syksynä tämä asia kiinnostavan. Toivottavasti opiskelijat lähtevät liikkeelle, myöskin tänä syksynä vielä, että he tulevat näyttämään, missä kaappi seisoo.

Ed. Vähänäkki: Arvoisa puhemies! Täällä ed. Sasi mainitsi, milloin kokoomus on ottanut aivan päivämäärälleen ohjelmaan tämän asian. Minä voin todeta, että SDP otti jo Forssan kokouksessa vuonna 1903 huono-osaisten asian hoitaakseen, ja tämä liittyy näihin asioihin.

Ed. Aittoniemen puheenvuoro säteili pahaa mieltä siitä, että he ajoittivat tuon hallituksesta lähdön hieman liian varhaiseen vaiheeseen. Sen vuoksi pitää nyt tässä vaiheessa yrittää vielä jotakin ottaa irti siitä hyvästä palautteesta, minkä hallituspuolueet ovat saaneet näiden neljän kohdan osalta, mitkä ovat olleet esillä.

Mikäli uskaltaisn luulla, niin jos SMP olisi vielä ollut hallituksessa, tuskin näitä uudistuksia olisi saatu aikaankaan, niin onnistuneesti olisitte voineet ne sekoittaa. Minusta tämä päähallituspuolueiden ratkaisu osoitti nimenomaan demareiden kohdalta, missä kaappi seisoo tässä hallituksessa. Verouudistuksessa kokoomuksen isopalkkaisia suosiva veropolitiikka oli saanut jo liian paljon julkisuutta verrattuna SDP:n pienipalkkaisia ja keskitulaisia suosivaan veropolitiikkaan. Sen vuoksi oli hyvä, että nimenomaan meidän aloitteestamme palautettiin hieman suurta ja hyvää hallituskumppaniamme päiväjärjestykseen näiden kolmen kohdan osalta, jotka olivat meidän alkuperäisellä listallamme.

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Myöskin vasemmistoliitto on saanut hyvää palautetta sosialidemokraateilta tässä asiassa. Viimeisimmän Gallup-tiedustelun mukaan olemme saaneet 17 prosenttia siirtymää sieltä suunnalta meille päin. Kiitoksia vain tällaisesta palautteesta, joka on myöskin ihan positiivista ja myönteistä. Mutta tämä asia näyttää siltä, että vain vihreät eivät ole tämän ensiasunnon leimaveron poistamisen kannalla tai eivät ole sitä riittävän ajoissa esittäneet, kaikki muut salissa edustettuna olevat puolueet ovat. Kyllä minusta ed. Vähänäkki sitovasti todisti, että sosialidemokraattinen puolue jossa mekin olimme mukana Forssan aikoihin, on kyllä tämän asian ensimmäinen alullepanija.

Mitä tulee ed. Sasin puheenvuoroon, tarjoan hänelle tilaisuutta olla mukana sellaisessa aloitteessa, jossa poistetaan leimavero kaikista omaan asumiseen käytetyistä asun-

tokaupoista. Eli minulla on sisällä sellainen lakialoite, ja se tulee tämän hallituksen lakiesityksen mukana tänne saliin. Siinä tilanteessa tulen kyllä ed. Sasilie huomauttamaan, mistä silloin äänestetään, ja toivoisin, että ed. Sasi siinä yhteydessä olisi asuntokaupan leimaveron poistamisen puolella, silloin kun tätä asuntoa käytetään omaan asumiseen.

Sitten vielä, kun hallituspuolueet ja eduskuntaryhmät ovat niin hyviä, toivoisin, että ne voisivat ottaa hoitaakseen myöskin sen asian, että toteutettaisiin hallitusohjelmaa siltä osin, että hallitus pyrkii alentamaan korkotasoa maassa. Hallitushan on kirjannut hallitusohjelmaan sellaisen tavoitteen. Mielestäni se vaikuttaisi asuntokauppaan, siihen, että on 15 000 myymätöntä asuntoa, kaikkein myönteisimmin ja kaikkein nopeimmin. Jos hallituspuolueiden eduskuntaryhmät tässäkin asiassa osoittaisivat samanlaista päättävyyttä, mitä ne ovat oman ilmoituksensa mukaan eilisessä asiassa osoittaneet, niin tässä olisi semmoinen asia, että me tulemme mukaan myöskin niihin toimenpiteisiin. Silloin meillä on taas eduskunnassa melkein yksimielinen enemmistö sen takana.

Ed. Vähäkangas: Herra puhemies! Tämä on kyllä uskomaton keskustelu. Tässä tulisi mieleen, vaan kun herra puhemies ei salli, että televisiossa meni yhteen aikaan jokin klubi, sanotaan vaikka "huonomuististen klubi", jos vertaus hyväksytään täällä käytettäväksi. Mitähän ne nuoret ihmiset mahtavat ajatella, jotka yleensä asuntopulassa ja asumiskustannusten parissa painiskelevat, tällaisesta keskustelusta. Ensinnäkin jostakin epämääräisestä leimaveron poistosta, josta ei kukaan tiedä, ei ed. Jaakonsaarikaan, minkälaisena se tulee käytännössä olemaan, keihin sitä sovelletaan, mitä on saanut olla ja mitä saa olla, ennen kuin sitä saa.

Tosiasia on kuitenkin, että 80-luvulla asuntojen saanti ja asumiskustannukset ovat ennätyksellisen korkeita juuri nyt. Eikä tällä leimaveron poistolla, vaikka se olisi aivan aukotonkin, missään nimessä asumiskustannuksia ja asuntojen saantia helpoteta sillä tavalla, että niitten parissa painiskelevat ihmiset hurraisivat tälle asialle kovin suuresti. Minusta tämä on asia, joka kannattaisi muistaa, ja jättää keskustelu. Tämä saa enemmän kuin huvittavia piirteitä.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! Ilmeisesti tässä vaiheessa käsitellään lakialoitetta n:o 62, mutta keskustelu on siirtynyt myöskin lakialoitteeseen n:o 68 aika pitkälle. Olen mielenkiinnolla kuunnellut eri hallitusryhmien edustajien puheenvuoroja. Ehkä itse kuitenkin tiedän parhaiten, kun olin sattumoisin vielä siihen aikaan paikalla, kun näistä keskusteltiin. Voin vakuuttaa sen, että ainakaan niissä pleenumeissa ei sillä tavoin käsitelty asiaa, kuin ed. Zyskowitz esitti, että budjettiriihessä ei saanut läpi. Sitä en tiedä, onko yksityisissä neuvotteluissa tätä edes vaadittu ja kuinka voimakkaasti, mutta sinne, missä lopullisesti päätökset tehdään, sinne saakka asioita ei tuotu.

Mielestäni ed. Vähänäkki on siinä varmasti oikeassa, että mikäli SMP:tä ei olisi käsitelty ulos hallituksesta niin, ei varmasti näitä esityksiä olisi tullut. Mutta olen omalta osaltani tyytyväinen siihen, että edes silloin asianomaisten hallituspuolueitten eduskuntaryhmät heräsivät ja antoivat tällaisia esityksiä taikka pääsivät sopimukseen siltä osin. Kyllä näköjään vaikuttaa myös suuriin puolueisiin eduskuntavaalien läheisyys, jotakin irtopisteitä täytyy yrittää ottaa keinolla millä hyvänsä, mutta uskoisin sen, että kyllä hieinan poikkeuksellinen menettely se on, nimenomaan keskustelun pohjalta. Parlamentarismi mielestäni on toteutunut hyvin pitkälle siinä, että hallituspuolueitten eduskuntaryhmät tekevät asianmukaisia aloitteita.

Niihin puheenvuoroihin, jotka totesivat, että kun hallitus antaa esityksen, niin siinä saattaa olla aukkoja: Toivoisin, että nyt molempien suurten hallituspuolueitten eduskuntaryhmät tarkistaisivat myöskin esityksen, jotta sinne ei tulisi aukkoja ja tulkinvaraisuuksia, kuten monta kertaa on vaadittu.

Ed. Sasi: Herra puhemies! Ed. Seppäselie haluan todeta, että eduskunnassahan tehdään hyvinkin paljon hyviä aloitteita, mutta tärkeitä ovat ne aloitteet, jotka todella johtavat johonkin tulokseen ja lainsäädäntötoimiin. Ed. Seppäsen aloitteen osalta täytyy todeta, että hänen pitäisi myöskin keskustella rahoituksesta, millä tavalla hänen aloitteensa rahoitetaan. Kuten aikaisemmin jo totesin, olen periaatteessa hänen kanssaan samaa mieltä siitä, että asumisen leimaverotamisesta pitäisi luopua. Mutta mitä tulee

sitten leimaverojärjestelmään, niin en usko, että tämän järjestelmän sisältä on löydettävissä lisää rahoitusta näin poistuvaan verotuloon johtuen siitä, että esimerkiksi pörssiosakkeitten leimavero meillä on kansainvälisesti katsottuna ehkä korkeimmalla tasolla koko maailmassa. Kun yhdentyminen etenee, niin ilmeisesti paineet kasvavat tämänkin veron alentamiseen, vaikka välttämättä mielestäni se ei ole ehkä toivottavaa.

Joten, oikeastaan jos ajatellaan näitä vaihtoehtoja, niin ainoa vaihtoehto lähinnä on se, että siinä yhteydessä, kun liikevaihtoverojärjestelmän pohjaa laajennetaan mahdollisesti rakentamiseen, saattaisi olla oikea ajankohta vakavasti keskustella siitä, että koko asuminen jätettäisiin leimaverotuksen ulkopuolelle. Joten olen valmis ed. Seppäsen kanssa keskustelemaan vuoden kahden kulluttua tästä asiasta, mutta tänä syksynä rahoituksellisista syistä ei ole realistista keskustella siitä.

Ed. Seppänen: Herra puhemies! On aika erikoista tämä asumisella pallottelu. Nythän ed. Sasi selvästi sanoi, että liikevaihtoveron pohjaa laajennetaan rakentamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että asumisen kustannukset nousevat huomattavasti suuremmalla määrällä kuin sillä, millä ensiasuntojen leimaveron ostajille annetaan tässä yhteydessä verohelpotus. Hallituksen toimenpiteet ovat johdonmukaisia siinä, että aiheutetaan asuntopulaa ja vaikeutetaan asuntotilannetta nostamalla asuntojen hintaa tulevalle toimenpiteellä. Nyt käsillä oleva aloite on tehty hallituspuolueiden piireissä mielestäni propagatarkoituksia varten silloin, kun linjana ei ole yleinen asumiskustannusten aleneminen.

Ed. Sasi, varmasti pääsemme yhteisymmärrykseen kaiken leimaveron poistamisesta asuntokaupoilta, mutta ei sitä pidä mielestäni sitoa leimaveron tuottoa vastaavaan tuloon eikä liikevaihtoveron tuottoon, vaan se voidaan toimittaa esimerkiksi nostamalla perintö- ja lahjaveroa, joka on Suomessa selvästi jäänyt jälkeen siitä kehityksestä, mikä muualla on tapahtunut ja joka kaikkein suurimmassa mitassa Suomessa saa aikaan epätasa-arvoa eri sukupolvien välillä, kun suurten omaisuuksien perintöjen lahjaveron on niin alhainen. Annetaan kädenojennus niille, jotka hankkivat ensimmäistä asuntoa,

jotka useimmissa tapauksissa ovat köyhiä, pienituloisia, nuoria ihmisiä, ja otetaan sieltä, missä on. Toivoisin, että tämän kompromissin pohjalta voisimme päästä myöskin rahoituksesta yhteisymmärrykseen.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

14) Ed. Jaakonsaaren ym. lakialoite n:o 68 laiksi leimaverolain muuttamisesta

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

15) Ed. Saapungin ym. lakialoite n:o 63 laiksi koiraverosta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin laki- ja talousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Saapunki: Herra puhemies! Toivotavasti äskeisen asunto-oloja ja -ongelmia käsittelevän huutokaupan jälkeen suomalaisien asunto-ongelmat hieman lieviytyvät. Oma lakialoitteeni on tietysti hyvin mitätön äskeiseen ongelmaan verrattuna.

Lakialoitteessa on kysymys koiraveron koskevan lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta. Aloitteen pääasiallinen sisältö on se, että ehdotetaan koiraverosta annetun lain muuttamista siten, että kukin kunta saisi päättää itse, periikö se koiraveron vai ei. Nythän koiraverolaki määrää, että kunnan on perittävä 30—100 markkaa kustakin koirasta veroa. Lakialoitteen olen tehnyt siksi, että usein perintäkustannukset kunnissa ovat huomattavasti suuremmat kuin mitä koiraveron edes saadaan perittyä. Lisäksi koiraveron perinnästä aiheutuu koiran omistajille aikamoisia lisäharmejä. Koirista pitää tehdä muuttoilmoitukset, niin kuin meistä ihmis-

täkin, kuolemisilmoitukset, omistajanvaihdosilmoitukset jne. Kun ihmiset eivät kehtaa näitä ilmoituksia tehdä, niin kunnissa on aikamoinen ongelma koirarekistereiden pitämisessä. Tämä aiheuttaa aikamoista byrokratiaa. Tämä on eräs byrokratiamme kukkanen, jonka kyllä joutaisi tässä vaiheessa unohtaa eli antaa kunnille mahdollisuus päättää, peritäänkö koiraveroa vai ei. Kyllä kunnat varmasti osaavat tuollaisen asian ratkaista itsekin.

Viime aikoinahan me olemme menneet yhä enenevässä määrin lainsäädännössä ja menettelyissä sellaiseen delegointiin, että valtaa tässä maassa siirretään yhä alaspäin. Tämä asia varmasti on myös sellainen, jossa eduskunta voisi valtaa alaspäin delegoida.

Oikeastaan ei tämän enempää tästä asiasta, tämä on niin selvä asia. Varmasti useimmissa kunnissa, lähes kaikissa, toivotaan asian etenemistä. Myös itse toivon lakialoitteeni kautta, että tämä etenisi myönteiseen ratkaisuun mahdollisimman nopeasti eduskunnassa.

Ed. Zyskiewicz: Arvoisa puhemies! Ajatus siitä, että kunta saa itse päättää, periikö se koiraveron vai ei, on mielestäni hyvä. Kun Holkerin hallituksen aikana nyt korjataan pitkään esillä ollut epäkohta eli poistetaan ensiasunnon hankkijoiden leimaveron, niin on vain toivottavaa, että tämäkin vähäinen, mutta sinänsä hyvä asia eli kunnille päätösvalta koiraveron perimisestä voitaisiin myös toteuttaa.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! Olen harvinaisen pitkälle samaa mieltä kuin ed. Saapunki lähinnä sen johdosta, että itse olen joutunut selvittämään siviililyössäni näitä asioita lähinnä ulosoton puitteissa. Kun näitä maksuja lähetetään ulosottoon ja sen jälkeen lähdetään perimään muutamaa kymmentä markkaa, niin sangen usein tulee eteen se tilanne, että koiran omistaja ilmoittaa, että koira on hävitetty, tapettu tai jotenkin muuten luovutettu pois. Todistajien hankkiminen ja sen selvittäminen, mikä on ollut oikea ajankohta, on usein sangen vaikeata. Vaikkei siinä suuria oikeudenloukkauksia rahallisesti tule, niin periaatteessa nämä asiat ovat sangen vaikeita hoitaa. Niin kuin ed. Saapunki totesi, monta kertaa jo byrokratia maksaa enemmän kuin koiraveron tuotto.

Mielestäni hallituksen olisi syytä korjata pikaisesti tällainen sangen pieni asia, jolla ei ole taloudellisesti suurtakaan merkitystä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään laki- ja talousvaliokuntaan.

16) Ed. R. Ahon ym. lakialoite n:o 64 laiksi lain, jolla kielletään pitämästä nuoria naisia eräissä lastaus- ja purkaustöissä, kumoamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. P. Leppänen: Arvoisa puhemies! Ed. Raila Ahon ym. aloitteessa halutaan saattaa eräissä lastaus- ja purkaustöissä ollut eräänlainen jäännös ajan tasalle. Tämä noin 60 vuotta sitten säädetty laki on auttamattomasti vanhentunut, kun tänäkään päivänä ei saa alle 21 vuotiasta naista pitää Suomen ja ulkomaan satamien välillä liikennöivän välittävän aluksen lastaus- ja purkaustöissä. On luonnollista, että tänä päivänä yleensä pääsääntö on 18 vuotta. Uskoisin, että aloite saa myös valiokuntakäsittelyssä kaikkien ryhmien tuen ja myös suuressa salissa ilman, että se tarvitsisi kylkiäisekseen hallituksen esitystä, koska tästä ei edes tule minkäänlaisia kustannuksia yhteiskunnalle, kun laki kumotaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

17) Ed. Mäki-Hakolan lakialoite n:o 65 laiksi liikevaihtoverolain 9 §:n muuttamisesta

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

18) Ed. Saastamoisen ym. lakialoite n:o 66 laiksi tulo- ja varallisuusverolain 89 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Saastamoinen: Herra puhemies! Verotuksen periaatteena tulee ilman muuta olla, että se kohtelee tasa-arvoisesti kaikkia verovelvollisia. Budjetin lähetekeskustelun yhteydessä totesin, että mielestäni verotuksessa on jäljellä eräs epäoikeudenmukaisuus, jonka toivoisi mahdollisimman pian korjautuvan, ja se on aviopuolisoiden ja avoparien epätasa-arvo asuntolainojen korkovähennysasiassa.

Verovelvollisia tulisi mielestäni kohdella tasa-arvoisesti riippumatta siitä, ovatko he avioliitossa vai eivät. Sitä paitsi korkovähennysoikeus nykymuotoisena on myös jäänne yhteisverotuksesta.

Mielestäni tämä asia on myös yhteydessä siihen arvokeskusteluun, jota meidän kansanedustajien tulisi käydä. On jotenkin nurinkurista se, että maassa, jossa avioliitto on edelleenkin tietyllä lailla yhteiselämisen perusmuoto, sallitaan tällainen avioliiton suoranainen este.

Tästä syystä, herra puhemies, olen tehnyt lakialoitteen, jonka mukaan asuntolainojen korkovähennysoikeus verovelvollisilla on sama riippumatta siitä, ovatko he avioliitossa vai eivät. En esitä, että avoparien korkovähennysoikeutta vähennettäisiin, mutta esitän, että aviopuolisoiden korkovähennysoikeus nostetaan samalle tasolle.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

19) Ed. Ala-Harjan ym. lakialoite n:o 67 laiksi kansaneläkelain 20 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaalivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Ala-Harja: Arvoisa puhemies! Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että perheenäiti, joka on syntynyt ennen vuotta 1930 ja joka ei ole ollut kodin ulkopuolella palkkatyössä eikä harjoittanut liiketoimintaa, on oikeutettu saamaan kansaneläkkeen vanhuuseläkettä täytettyään 63 vuotta.

Jatkuvasti muuttuvissa sosiaalipoliittisissa olosuhteissa on kiinnitettävä enemmän huomiota perhepoliittisiin näkökohtiin. Elinkeinorakenteen muuttuminen, yhteiskunnan kaupungistuminen ja naisten lisääntynyt työssäkäynti ovat ratkaisevasti muuttaneet suomalaisen perheenäidin asemaa. Tällä hetkellä työkäisistä naisista on työelämässä yli 80 prosenttia, ja näille naisille tulee myöhemmin merkittävä ansioeläketurva. He keräävät työtulollaan ansioeläketurvan.

Lasten päivähoitossa on korostunut kunnallisen laitospäivähoidon laajentaminen, ja samaan aikaan on liian vähän kehittynyt kotona hoitotyötä tekevän sosiaaliturva. Tätä ei voi pitää tarkoituksenmukaisena kehityksenä, sillä päivähoitojärjestelmä kohtelee lapsiperheitä hoitomenojen suhteen eriarvoisesti. Osa perheistä saa lapset yhteiskunnan rahoittaman päivähoidon piiriin, osa perheistä maksaa runsaasti lastenhoitokustannuksia vanhempien käydessä töissä. On myös perheitä, joissa äidin on jätävä kotiin lasta hoitamaan, eikä silloin ole mahdollisuutta kehittää palkkaperusteista sosiaaliturvaa.

Tosin kotihoidon tuki on kehitetty sanoisinko pieneksi tueksi niille perheille, jotka eivät käytä kunnallista päivähoitomahdollisuutta ja lapsi on alle kolmivuotias. Viime

viikolla käytiin keskustelua juuri kotihoidon tuen nostamisesta, jota nyt on ehdotettu nostettavaksi noin 500 markalla tämän vuoden tasoon verrattuna. Tämä on ihan hyvä asia. On hyvä muistaa, että kotihoidon tukihan on veronalaista tuloa. Tämä lisäosa, joka merkittävästi nostaisi kotihoidon tuen määrää, on sidottu perheen tuloihin, eikä vähän yli 7 000 markan tuloilla enää saa tätä lisäosaa, joten perhe saa ainoastaan kotihoidon tuen perusosan. Tosin monet kunnat ovat nyt ruvenneet maksamaan kunnallista kotihoidon tukea, ja tällä tavalla on autettu perheitä.

Mutta niille äideille taikka isille, jotka jäävät kotiin hoitamaan lasta, ei keräänny minkäänlaista perusturvaa muuta kuin kansaneläeturva. Ehdotettu lainmuutos korjaisi osittain kotona hoitotyötä tekevien sosiaaliturvan epäkohtia. Varsinkin nuorimmat niistä naisista, jotka sodan aikana ja sodan jälkeen hoitivat perheet, rintamalta palaavat miehet ja monesti vielä tekivät työtä, mutta eivät voineet olla ansiotyössä kodin ulkopuolella, ovat nyt siinä iässä, että perhe on kasvatettu. He ovat kotona, ovat jonkin verran huonokuntoisia, mutta eivät riittävästi päästäkseen sairauseläkkeelle, ja he odottavat päästäkseen kansaneläkkeelle, jonka eläkeikä on 65.

Niinpä toivonkin, että tämän lakialoitteen avulla kotirintamanaiset ja ne perheenäidit, jotka sodan jälkeen olivat kotona, hoitivat perheen ja osallistuivat tällä tavalla Suomen jälleenrakentamiseen, saisivat helpotusta kahdella vuodella eläkeiän alentamisella, toisin sanoen heidän vanhuuseläkeikänsä alennettaisiin 65 vuodesta 63 vuoteen. Tämä koskisi niitä naisia, jotka ovat syntyneet vuonna 1930 tai ennen sitä, joten siitä ei tulisi mitään yleistä eläkeiän alennusta, vaan se kohdistuisi juuri sodan aikaan ja sodan jälkeisinä vuosina eläneille perheenemännille.

Ed. Vistbacka: Arvoisa puhemies! Ed. Ala-Harjan aloite sinällään on todella oikean suuntainen, ja varmasti maaseudulla on epäkohtia. Kun katselin aloitteen allekirjoituksia, täällä on kokoomuksen eduskuntaryhmä kokonaisuudessaan jotakuinkin. Toivoisin, että tämä asia nyt ajettaisiin samalla tavoin kuin kansaneläkeuudistuksen ja ensiasunnon

osalta, mitä lupauksia on saatu jne., koska tämä on minun mielestäni sangen tärkeä asia eikä rahallisesti rasita valtiontaloutta sillä tavoin, että siitä mitään suurta meteliä tarvitsisi nostaa. Toivoisin, että ed. Ala-Harja omassa ryhmässään saisi omat ministerinsä ja pääministeri Holkerin vakuuttuneeksi, kuinka hyvä asia tämä on, että se saataisiin vielä tämän eduskuntakauden aikana vietyä läpi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaalivaliokuntaan.

20) Ed. Moilasen ym. lakialoite n:o 69 laiksi vuodelta 1991 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi perjantain täysistuntoon

21) Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 16 (HE n:o 109)

22) Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 21 (HE n:o 116)

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on ensi perjantaina kello 13. Valtioneuvoston kyselytunti on ensi torstaina kello 16.30.

Täysistunto lopetetaan kello 15.33.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola

